

Kartlegging av hekkefugler i utvalgte fuktskoger sommeren våren 2025

Fagrappport

Toralf Tysse

Kartlegging av hekkefugler i utvalgte fuktskoger våren 2025

Ecofact rapport: 1210

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Tysse, T. 2025. Kartlegging av hekkefugler i utvalgte fuktskoger våren 2025. Ecofact rapport 1210. 26 sider + vedlegg.
Nøkkelord:	Ravineskoger, hekking, fugler, inventering
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8469-210-4
Oppdragsgiver:	Miljødirektoratet
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Toralf Tysse
Prosjektmedarbeidere:	Bjarne Oddane
Kvalitetssikret av:	Roy Mangersnes
Forside:	Sangeren munk <i>Sylvia atricapilla</i> var den tallrikeste fuglen i de undersøkte områdene. Foto: Roy Mangersnes

www.ecofact.no

INNHOOLD

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
1 INNLEDNING	5
2 METODE	5
2.1 FØRINGER FOR ARBEIDET	5
2.2 METODER FOR KARTLEGGINGEN	5
3 UNDERSØKTE OMRÅDER	6
3.1 ROGALAND	6
3.2 AGDER FYLKE	10
3.3 VESTFOLD FYLKE	13
3.4 ØSTFOLD FYLKE.....	14
4 RESULTAT	17
4.1 SAMLET	17
4.2 ROGALAND FYLKE	19
4.3 AGDER FYLKE	20
4.4 VESTFOLD FYLKE	21
4.5 ØSTFOLD FYLKE.....	23
5 DISKUSJON	24
6 REFERANSER	26
7 VEDLEGG - FOTO	26

FORORD

Miljødirektoratet ønsket en kartlegging av hekkende fugler i sumpskoger. Ecofact ble valgt som leverandør av tjenesten, og gjennomførte kartleggingen i 2025.

Foreliggende rapport beskriver resultatene fra 5 dager med kartlegging av hekkende fugler i tilknytning til 30 utvalgte lokaliteter med sumpskog i mai 2025. De utvalgte lokalitetene ligger i Østfold (4 lokaliteter), Vestfold (3), Agder (11) og Rogaland (12) fylker. Med unntak av Rogaland fylke, ligger lokalitetene i samme kommune for hver av fylkene.

Feltarbeidet ble gjennomført av Bjarne Oddane og Toralf Tysse.

Ecofact takker oppdragsgiver Gunnar Kjærstad i Miljødirektoratet for et godt samarbeid i prosessen.

Sandnes, 25.1.2026

Toralf Tysse

SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

For å heve kunnskapsgrunnlaget knyttet til naturmangfold i sumpskog ønsket Miljødirektoratet en kartlegging av hekkende fugler i naturtypen. Ecofact ble valgt som leverandør av tjenesten, og gjennomførte kartleggingen i 2025.

Datagrunnlag

Rapporten omhandler resultater fra 6 dager med kartlegging av hekkende fugler i og ved 30 utvalgte lokaliteter med fuktskog i fylkene Østfold, Vestfold, Agder og Rogaland. Undersøkelsene ble gjennomført morgen og formiddag, med start fra soloppgang på flere av lokalitetene.

Resultat

Totalt 30 fuglearter ble registrert innenfor de 30 lokalitetene under feltarbeidet i mai. De tallrike artene var munk (22 territorier), bokfink (21) og svarttrost (19). Det ble ikke registrert noen sjeldne eller uvanlige fuglearter på noen av lokalitetene som ble undersøkt. Kun én trua rødlisteart, gulspurv (VU) ble registrert.

Det ble totalt registrert 30 arter og 172 territorielle par innenfor de 30 undersøkte lokalitetene. Med et samlet areal på 182, gir dette en tetthet av fugler på ca. 0,9 par pr./dekar km², eller 900 par/km². I tillegg ble det registrert en rekke fugler tett opptil lokalitetene som trolig har hekke- og eller deler av leveområdet sitt innenfor lokaliteten.

1 INNLEDNING

For å heve kunnskapsgrunnlaget knyttet til naturmangfold i sumpskog ønsket Miljødirektoratet en kartlegging av hekkende fugler i naturtypen. Ecofact ble valgt som leverandør av tjenesten, og gjennomførte kartleggingen i 2025.

2 METODE

2.1 Føringer for arbeidet

Dokumentet «*Konkurransen gjennom Dynamisk innkjøpsordning (DPS) Naturfaglig kartlegging av skog Naturfaglig kartlegging av fuktskog i 2025 – Hekkefugl registrering*» (Miljødirektoratet 2025) har satt rammene for arbeidet. Oppdraget innebærer – at det skal gjennomføres hekkefuglregistreringer i utvalgte fuktskoger, innenfor lokaliteter med NiN naturtypen T30, ravinedaler, sumpskog og/eller flommarksskog. Med NiN 2 kartleggingsinstruks benevnes naturtypen nå flomskogsmark.

Ecofact sitt prosjektforslag omfattet kartlegginger av hekkefugler i fire utvalgte fylker; Rogaland, Agder, Vestfold og Østfold. Med unntak av Rogaland, ble utvalgte kartleggingslokaliteter lagt til en og samme kommune i hvert av fylkene. For Rogaland ble det besøk i tre kommuner.

2.2 Metoder for kartleggingen

Opplegg

Kartleggingen av hekkende fugler i flomskogsmark vil i stor grad omfatte spurvefugler. Disse er normalt territorielle i hekketiden, og markerer territoriet med sang. Artsutvalget omfatter i stor grad trekkfugler, som ankommer hekkeområdene til ulike tider under våren. De første artene etablerer seg gjerne på hekkelokalitetene allerede i mars, mens de sist ankomne kommer ikke før i juni. Sangaktiviteten er størst fra ankomst og frem til eggene er klekket. Med ulike ankomsttid til hekkelokalitetene, vil dette bety at sangaktiviteten vil være noe ulike mellom artene som hekker i flomskogsmarkene. Ideelt bør derfor hekkefuglene kartlegges i hele hekkeperioden, mars- juni. For dette prosjektet ble det imidlertid kun gjennomført én gang, grunnet de økonomiske rammene.

Territoriekartlegging

Det ble gjennomført en helhetlig kartlegging av alle territorielle fugler på lokalitetene. Dette betyr at alle syngende og varslende fugler ble registrert under kartleggingsrunden. Da det var fokus på å kartlegge antall territorier, ble én syngende eller en varslende fugl definert som ett territorium. Der det ble registrert et par, ble dette også definert som ett territorium. En rugende fugl, uten registrert partner, ble også dette registrert som ett territorium.

Feltregistreringene

Alle lokaliteter ble besøkt i perioden fra soloppgang til formiddag. Det er normalt morgenen som er den mest sangaktive perioden for spurvefuglene, men reint praktisk var det ikke mulig å besøke alle lokaliteter fra soloppgang.

Det ble benyttet feltkart og digitale kart for plotting av observerte fugler. Hver observerte fugl ble registrert på kart, og det ble notert art, antall og aktivitet digitalt eller i notisbok.

Tidspunkt for kartlegging

Det ble valgt ut en finværsperiode i slutten av mai måned for kartleggingen. På dette tidspunktet skulle alle de territorielle fuglene være på plass på lokalitetene. En kartlegging i slutten av mai vil gi best representasjon for seint ankomne hekkefugler, da disse er mer sangaktive enn artene som etablerer seg i f.eks. mars-april. En kartlegging i mars-april ville uansett vært for tidlig, da mange av trekkfuglene ikke ankommer før i mai. Det ble valgt ut slutten av mai grunnet seint ankomne trekkfugler som hagesanger, gulsanger og rosenfink – alle potensielle hekkearter på de aktuelle lokalitetene.

Definisjon på par og territorier

I rapporten er tettheten av hekkefugler uttrykt i territorielle par. Et par er her uttrykk for et hekketerritorium. I mange tilfeller bli det kun registrert syngende hanner, og disse blir da registrert som et hekketerritorium/par. Med vår definisjon av par, er det derfor ikke nødvendig å registrere både hann og hunn. Der det er par, er gjerne hunnen rugende og vanskelig å lokalisere under feltarbeidet.

Følgende aktiviteter og observasjoner blir definert som et hekketerritorium:

- Syngende hann
- Rugende fugl
- Reir med egg eller unger der det ikke ble registrert annen aktivitet hos denne arten
- Par, med eller uten syngende hann
- Observasjon av hann eller hunn i et område der det ikke er registrert syngende hann
- Varslende fugl (er) i et område der det ikke ble registrert annen territoriell aktivitet hos arten

Da det i undersøkelsen stort sett ble registrert syngende hanner, og i liten grad andre aktiviteter, definerte de syngende hannene i stor grad antall territorier.

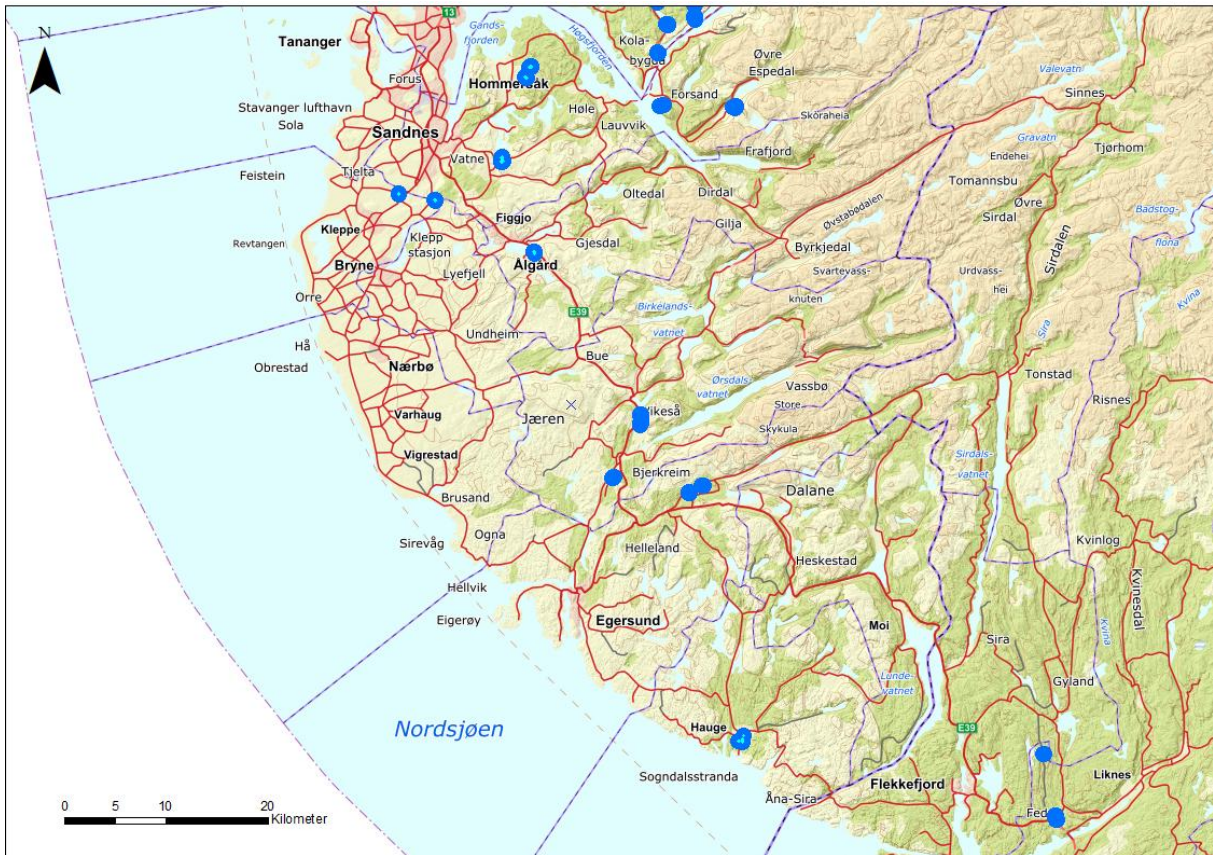
3 UNDERSØKTE OMRÅDER

3.1 Rogaland

For fuglekartleggingen i Rogaland, ble det valgt ut totalt 12 lokaliteter med flomskogsmark i den sørlige delen av fylket. Disse fordelte seg på 8 lokaliteter i Sandnes kommune, en i Gjesdal kommune og tre i Sokndal kommune. En oversikt over den geografiske beliggenhet av de tolv

lokalitetene fremgår av 3.1, mens mer detaljerte kart over lokalitetene fremgår av figurene 3.2 (Gjesdal), 3.3-3.5 (Sandnes kommune) og 3.6 (Sokndal kommune).

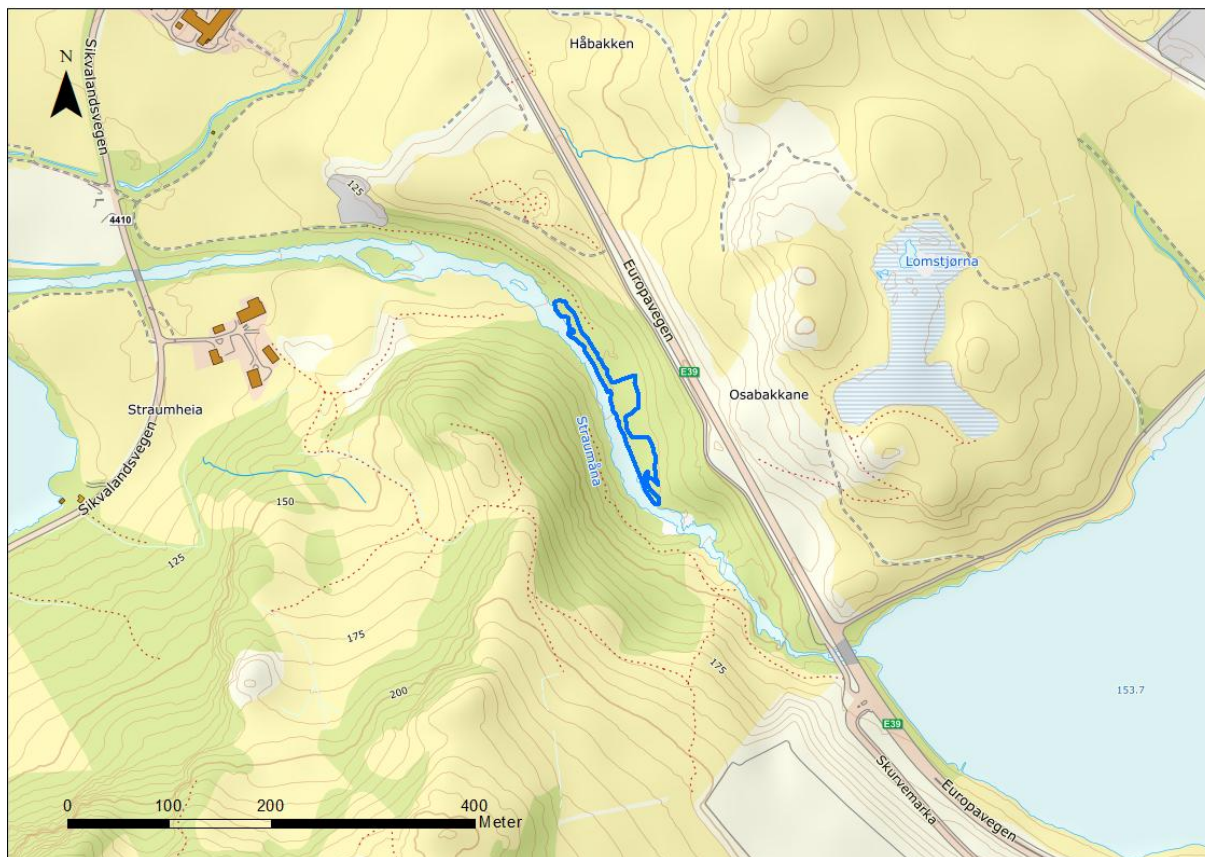
Tabell 3.1 gir en faktoversikt over lokalitetene som ble kartlagt for fugler våren 2025. I denne tabellen fremgår det vår kode for lokaliteten, kommune, den offisielle NiN-koden og lokalitetetsnavnet og areal. Det vises til vedlegg 1 for foto av lokalitetene.

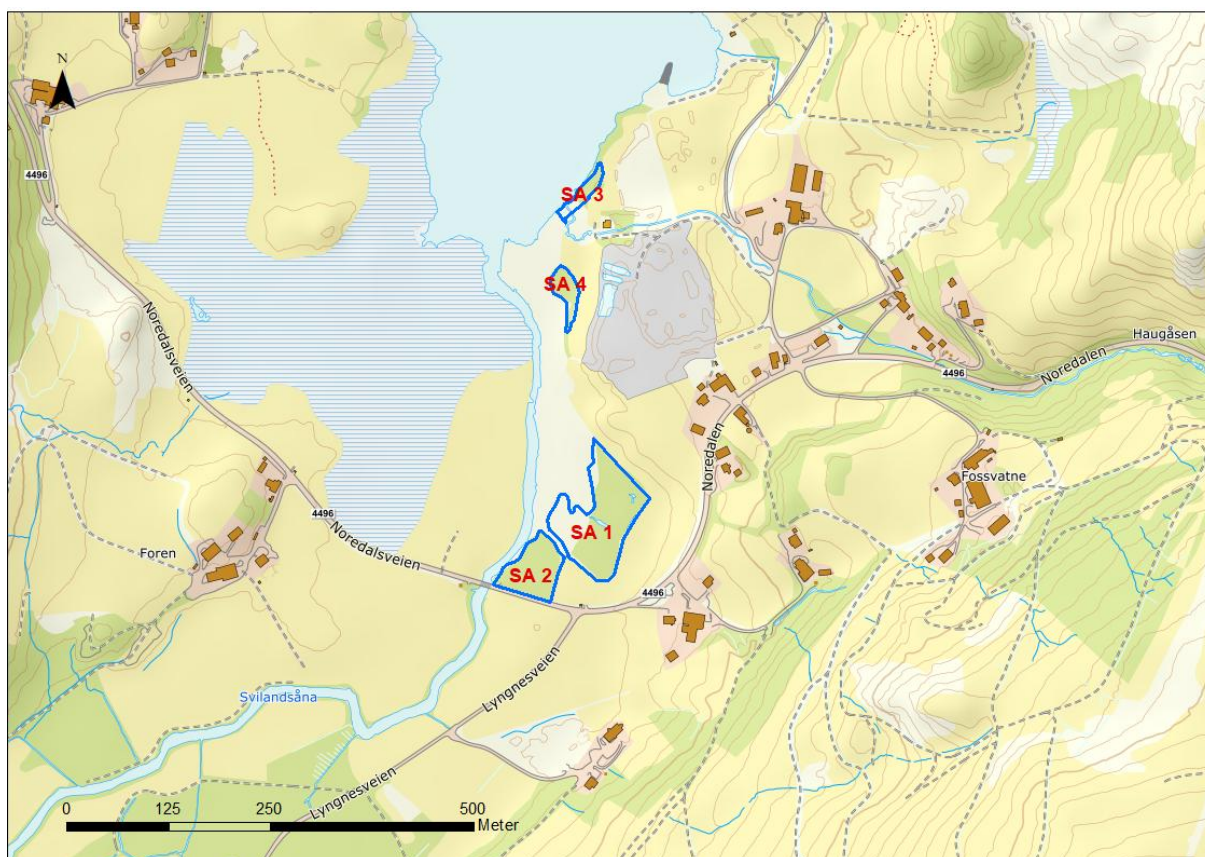
Figur 3.1. Beliggenhet av undersøkte lokaliteter i Rogaland, markert med turkis farge.

Tabell 3.1. Fakta om undersøkte lokaliteter i Rogaland fylke

Lok. Kode	Kommune	Kode (NiN)	Navn	Areal (daa)
GJ 1	Gjesdal	NINFP2110012191	Bollestad_3	2,9
SA 1	Sandnes	NINFP2410151821	Kyllesvatnet Sør 3	10,0
SA 2		NINFP2410151818	Kyllesvatnet Sør 4	4,1
SA 3		NINFP2410151820	Kyllesvatnet sørøst	1,0
SA 4		NINFP2410151819	Kyllesvatnet Sør 2	1,4
SA 5		NINFP2110006298	Asperhøl N3	2,3
SA 6		NINFP2110007242	Foss-Eikeland	3,8
SA 7		NINFP1910043100	Sanddalsbekken	3,6
SA 8		NINFP1910044045	Maudlandsdalen 2	4,3
SOK 1	Sokndal	NINFP2310122457	Øynå	12,4
SOK 2		NINFP2310123234	Tuen	1,4
SOK 3		NINFP2310123236	Malmabanen	2,3

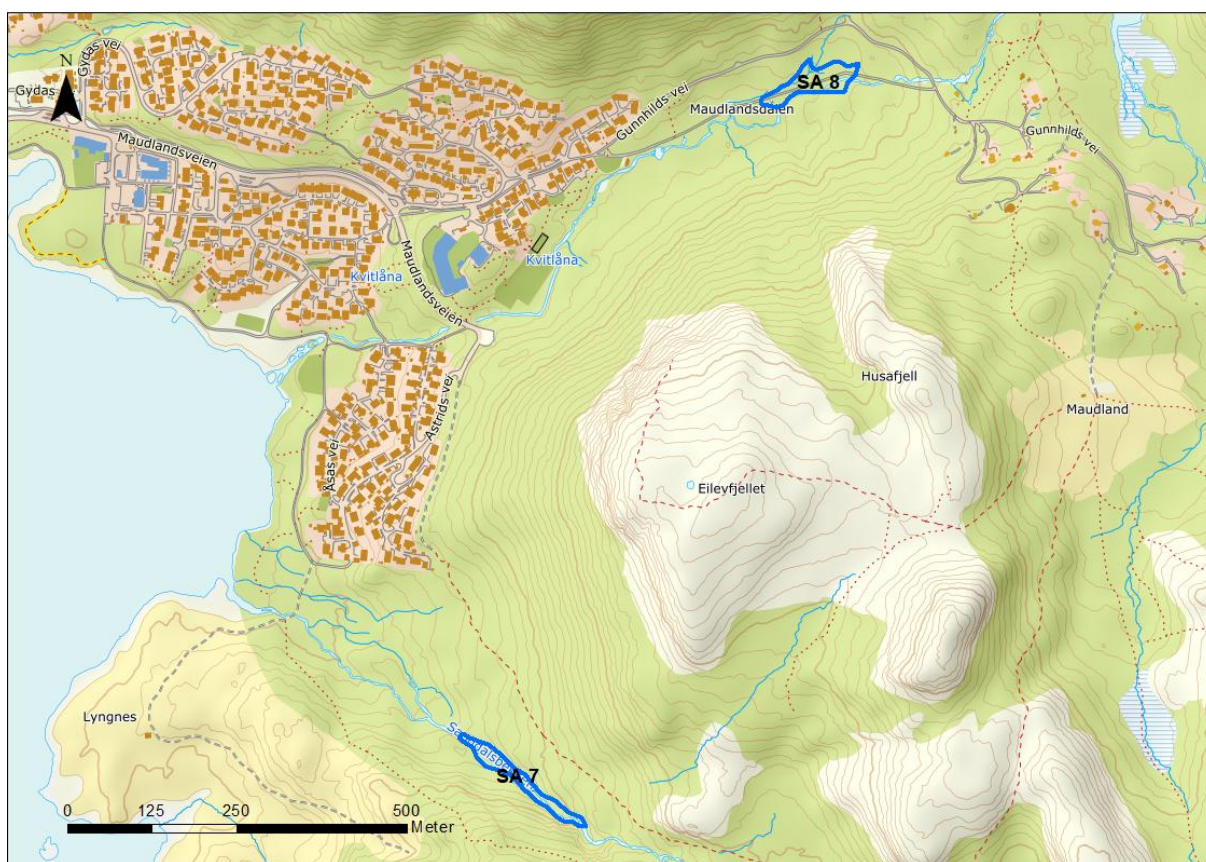
Figur 3.2. Beliggenhet av den undersøkte lokaliteten i Gjesdal kommune.

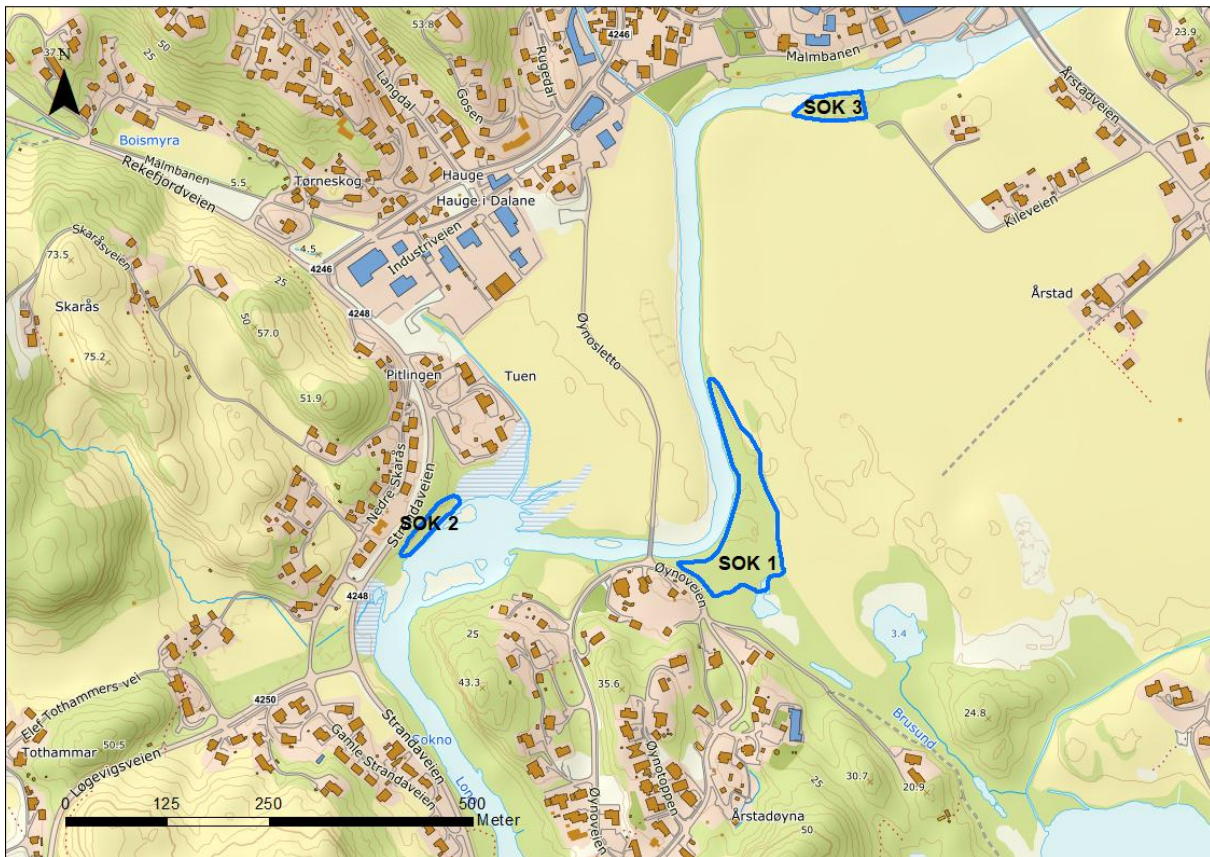
Figur 3.3. Beliggenhet av lokalitetene SA 1-4, i Sandnes kommune.

Figur 3.4. Beliggenhet av lokalitetene SA 5-6, i Sandnes kommune.

Figur 3.5. Beliggenhet av lokalitetene SA 7-8, i Sandnes kommune.

Figur 3.6. Beliggenhet av undersøkte lokaliteter i Sokndal kommune.

3.2 Agder fylke

Hekkefuglkartleggingen i Agder ble lagt til 11 lokaliteter med flomskogsmark i Kristiansand kommune. En geografisk oversikt over lokalitetene fremgår av figur 3.7, mens mer detaljerte kart over lokalitetene fremgår av figurene 3.8 (lokalitetene 1-7) og 3.9 (lokalitetene 8-11)

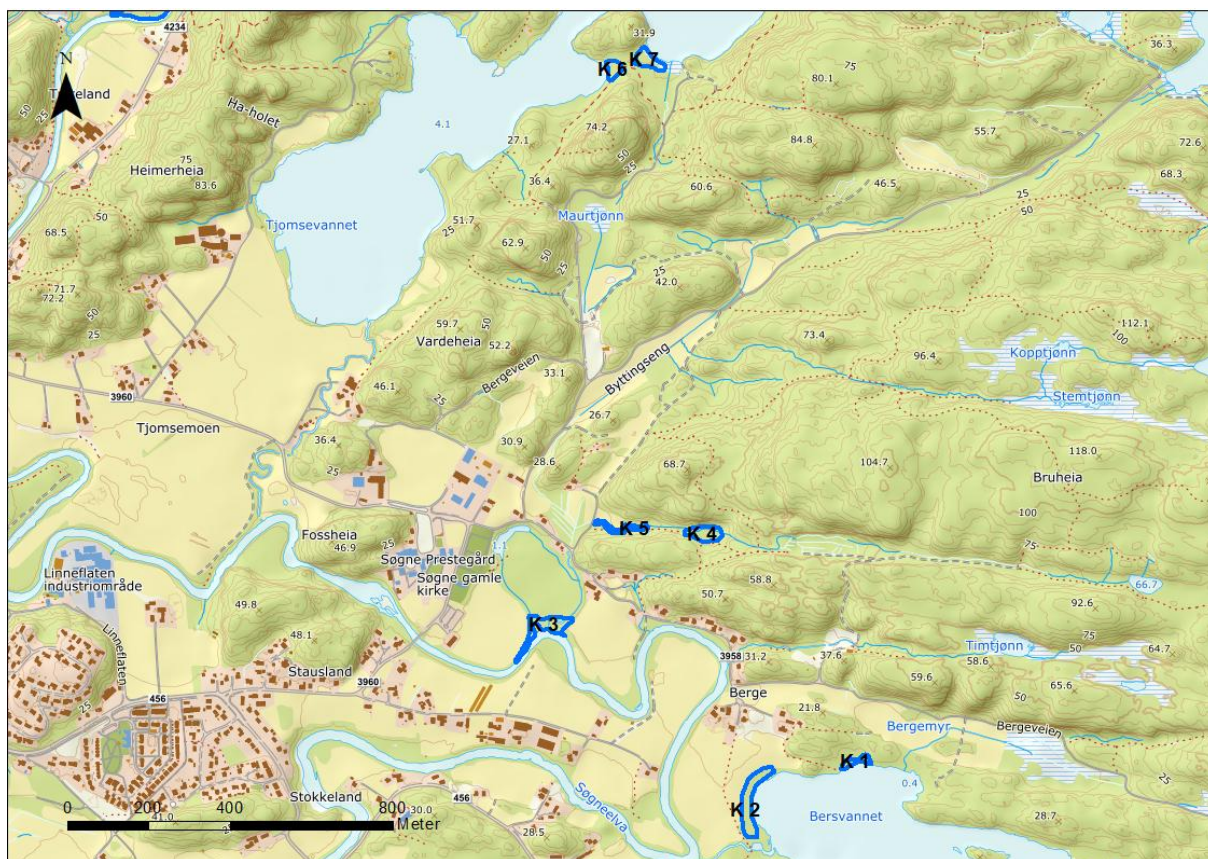
Tabell 3.2 gir en faktoversikt over lokalitetene som ble kartlagt for fugler i Kristiansand våren 2025. I denne tabellen fremgår det vår kode for lokaliteten, kommune, den offisielle NiN-koden og lokalitetetsnavnet og areal. Det vises til vedlegg for foto av lokalitetene.

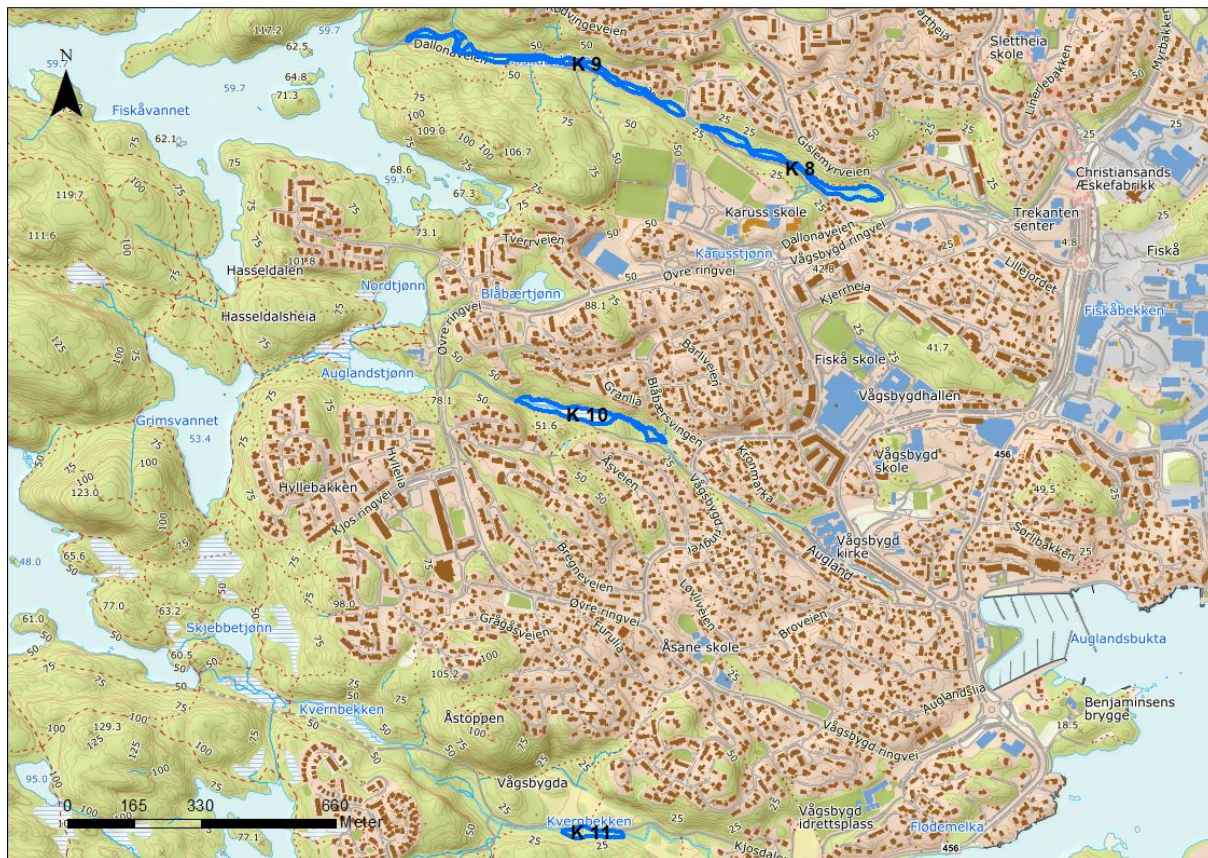
Figur 3.7. Beliggenhet av undersøkte lokaliteter i Agder (Kristiansand), markert med turkis farge.

Tabell 3.2. Fakta om undersøkte lokaliteter i Kristiansand kommune, Agder fylke.

Lok. kode	Kommune	NIN Kode	Navn	Areal (daa)
K 1	Kristiansand	NINFP2210074843	Bersvannet N1	1,0
K 2		NINFP2210074852	Rona N1	4,9
K 3		NINFP2210074743	Berge ved Søgneelva N1	3,7
K 4		NINFP2210074733	Berge ved Søgneelva N2	2,5
K 5		NINFP2210074734	Søgne gamle kirke Ø3	1,3
K 6		NINFP2210075085	Tjomsevatnet S 1	1,3
K 7		NINFP2210075085	Tjomsevatnet S 2	2,2
K 8		NINFP2210105370	Fiskåbekken Ø 2	7,1
K 9		NINFP2210105354	Fiskåbekken V1	8,2
K 10		NINFP2210105664	Vågsbygd SN1	7,0
K 11		NINFP2210104831	Kvernbekken 1	2,4

Figur 3.8. Beliggenhet av lokalitetene K1 – K7 i Kristiansand kommune.

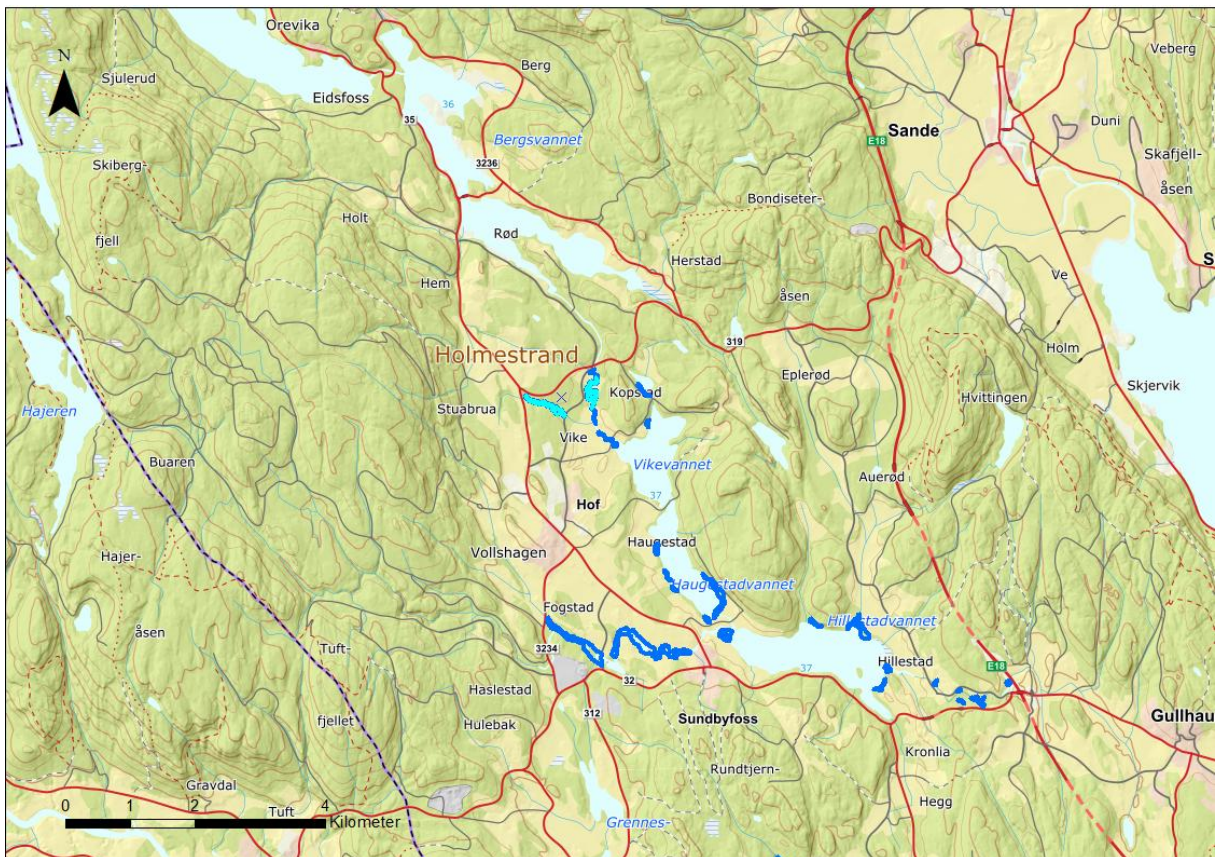

Figur 3.9. Beliggenhet av lokalitetene K8 – K11 i Kristiansand kommune.

3.3 Vestfold fylke

Hekkefuglkartleggingen i Vestfold ble lagt til 3 lokaliteter med flomskogsmark i Holmestrand kommune. En geografisk oversikt over lokalitetene fremgår av figur 3.10, mens mer detaljerte kart over lokalitetene fremgår av figur 3.11.

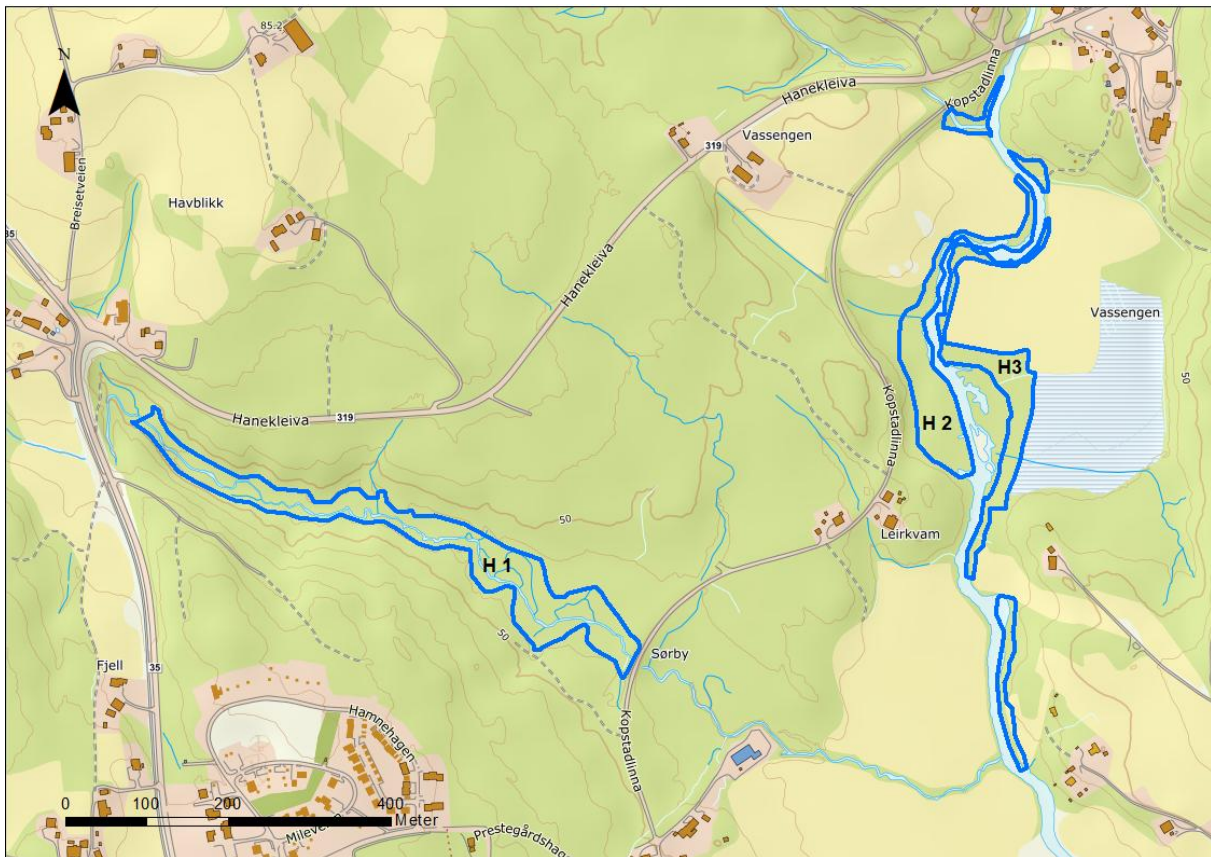
Tabell 3.3 gir en faktoversikt over lokalitetene som ble kartlagt for fugler i Holmestrand kommune våren 2025. I denne tabellen fremgår det vår kode for lokaliteten, kommune, den offisielle NiN-koden og lokalitetetsnavnet og areal. Det vises til vedlegg 3 for foto av lokalitetene.

Figur 3.10. Oversiktskart for beliggenhet av lokalitetene i Holmestrand kommune, markert med turkis farge.

Tabell 3.3. Fakta om undersøkte lokaliteter i Holmestrand kommune, Vestfold fylke.

Lok. kode	Kommune	NiN Kode	Navn	Areal (daa)
H 1	Holmestrand	NINFP2410156857	Stuebrua S	26,2
H 3		NINFP2410156853	Leirkvam 1	12,5
H 2		NINFP2410156854	Kopstad SV 3	10,1

Figur 3.11. Beliggenhet av lokalitetene i Holmestrand kommune.

3.4 Østfold fylke

Hekkefuglkartleggingen i Østfold ble lagt til 3 lokaliteter med flomskogsmark i Trøgstad kommune. En geografisk oversikt over lokalitetene fremgår av figur 3.12, mens mer detaljerte kart over lokalitetene fremgår av figur 3.13.

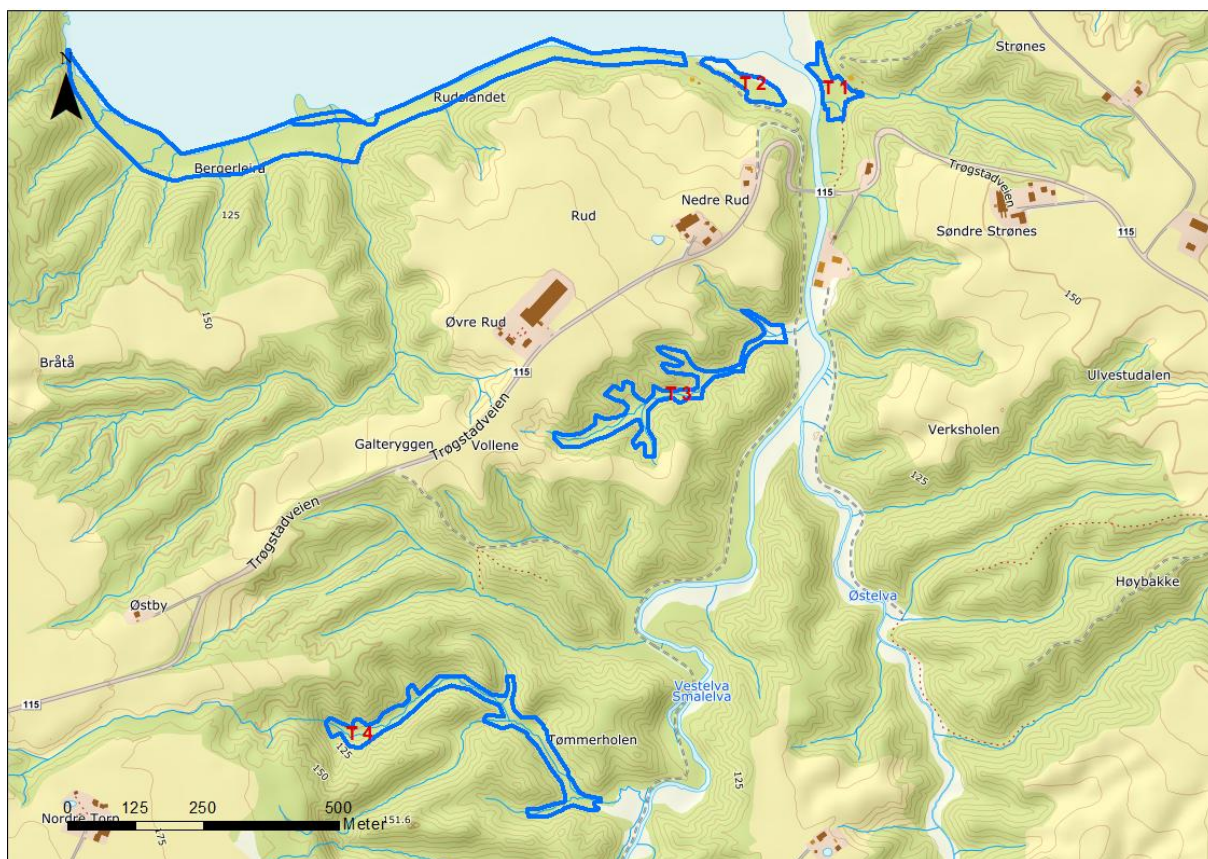
Tabell 3.4 gir en faktaoversikt over lokalitetene som ble kartlagt for fugler i Trøgstad kommune våren 2025. I denne tabellen fremgår det vår kode for lokaliteten, kommune, den offisielle NiN-koden og lokalitetetsnavnet og areal. Det vises til vedlegg 3 for foto av lokalitetene.

Figur 3.12. Oversiktskart for beliggenhet av lokalitetene i Trøgstad kommune, markert med turkis farge.

Tabell 3.4. Fakta om undersøkte lokaliteter i Trøgstad kommune, Vestfold fylke.

Lok. kode	Kommune	Kode	Navn	Areal (daa)
T 1	Trøgstad	NINFP1810027777	Mønstervika mandelpilkratt	4,7
T 2		NINFP1810024155	Smalelva os vest 2	4,3
T 3		NINFP1810024858	Vesterelva sideravine 1	15,3
T 4		NINFP1810025316	Vesterelva sideravine 5	17,7

Figur 3.13. Beliggenhet av lokalitetene i Trøgstad kommune.

4 RESULTAT

4.1 Samlet

Tabell 4.1 gir en oversikt over registrerte arter og individer under hekkefuglundørsøkelsene i de fire fylkene våren 2025. Som det fremgår av oversikten, ble det totalt registrert flest arter (20) i Rogaland og færrest (13) i Agder. Dersom en korrigerer for areal, ble det registrert 0,4 arter pr. dekar i Rogaland og Vestfold og 0,3 arter i Agder og Østfold. Totalt ble det registrert 20 arter under undersøkelsene, noe som gir 0,1 arter pr. dekar. Det vil være naturlig at artsantallet pr. dekar reduseres med økende areal.

Tettheten av territorielle individer var relativt lik mellom fylkene. Høyest tetthet ble registrert i Vestfold fylke (1,1 ind./dekar) og lavest i Østfold (0,8 ind./dekar). Det vises til gjennomgangen av enkeltlokaliteter i kapitlene 4.2 (Rogaland), 4.3 (Agder), 4.4 (Vestfold) og 4.5 (Østfold).

Det ble kun registrert vanlig forekommende arter for distriktet i alle de 30 lokalitetene. Som det fremgår av tabell 4.1, var munk, bokfink og svarttrost de tallrikeste artene samlet sett. Disse artene var stort sett blant de tallrikeste artene samlet sett i alle de fire fylkene. Kun en av de registrerte artene er rødlistet i kategoriene som gjelder trua arter. Gulspurv (VU) ble registrert med en syngende hann på en av lokalitetene i Trøgstad kommune. Stær (NT) ble ellers registrert i Rogaland.

Med unntak av en strandsnipe som ble registrert ved elvesonen på lokalitet H2 i Vestfold fylke, tilhørte alle observerte fugler gruppen spurvefugler. Stort sett alle artene som ble sett var knyttet til skog eller busklandskap. Like utenfor noen av lokalitetene, som RO 1-4 og H 1-2 ble det ellers observert våtmarksfugler. En overflygende lerkefalk (VU) ble registrert ved lokaliteten T1 om morgenen. Denne ble ikke tatt med, da det ble vurdert at den ikke var knyttet til lokaliteten.

I tabellene nedenfor benyttes det begreper som territorielle par. Det vises her til kapittel 2.2 for hva dette omfatter. Normalt har alle hekkefugler i denne type områder territorier som de forsvarer mot artsfrender. Under kartlegging i mai er det gjerne bare hannen som registreres, da hunnen kanskje ikke er ankommet eller ruger. En syngende hann er derfor et uttrykk for et hekketerritorium/par. I tabellene nedenfor ser man at det gjerne er liten forskjell på antall individer registrert og antall par. Dette indikerer at det stort sett er syngende hanner som er registrert.

I tabellene nedenfor er det inkludert tall i parentes. Dette gjelder individer som kommer i tillegg til syngende, territorielle hanner. Dersom tallet 2 står i parentes og 6 foran parentesen, så betyr det at det ble registrert 6 syngende hanner og to øvrige individer (oftest hunner). I tabellene er derfor syngende hanner omgjort til territorier (og par).

Tabell 4.1. Sammenstilling av registrerte arter og territorier fra hekkefugltakseringene våren 2025.

Arter/lokaliteter	ROGALAND (12 lokaliteter)	AGDER (11 lokaliteter)	VESTFOLD (3 lokaliteter)	ØSTFOLD (4 lokaliteter)	TOTALT
	49.5 daa	41.6 daa	48,8 daa	42,0 daa	181,9
Munk	5	6	5	6	22
Bokfink	5	4	8	4	21
Svarttrost	2	7	5	4 (+1)	19 (+1)
Gjerdsmett	5	2	1	5	13
Gransanger	4		6	1	11
Hagesanger	1	3	7		11
Rødvingetrost	2		6 (+2)	3	11 (+2)
Rødstrupe	3	5		1	9
Måltrost		2	4	2	8
Kjøttmeis		2	2 (+1)	3	7 (+1)
Gråtrost	1	1	3 (+2)		5 (+2)
Løvsanger	3			2	5
Båmeis	1	1	1	1	4
Ringdue	3	1			4
Sivsanger	3 (+1)				3 (+1)
Linerle	1		1		2
Sivspurv	1		1		2
Jernspurv	2				2
Bøksanger		2			2
Kråke	2				2
Fuglekonge	1		1		2
Stær (NT)	1				1
Vintererle		1			1
Strandsnipe			1		1
Grønnsisik			1		1
Sv.hv. fluesnapper	1				1
Gulspurv (VU)			1		1
Dompap				1	1
Tornsanger				1	1
Spettmeis				1	1
Territorielle arter (n)	20	13	17	14	30
Territorielle par (n)	46	37	54	35	172
Totalt ind. (n)	48	37	59	36	180
Territorielle arter/dekar	0,4	0,3	0,4	0,3	0,1
Territorielle par/dekar	0,9	0,9	1,1	0,8	0,9
Territorielle par/km2	1000	900	1100	800	900

4.2 Rogaland fylke

Lokalitetene i Rogaland ble undersøkt den 19. mai og 23. mai (Sokndal kommune). Tabell 4.2 gir en oversikt over resultatene av hekkefuglkartleggingene på de tolv lokalitetene i Rogaland. Flest territorielle arter og par ble registrert på lokalitet på GJ 1 og SA 5, med 8 på begge. På begge lokaliteter ble det registrert 9 individer. Størst individtetthet ble registrert på lokalitet SA 5, med 3,5 territorielle individer pr. dekar. På to av lokalitetene i Sokndal, SO 2 og SO 3, ble det ikke registrert fugler. På den tredje lokaliteten i Sokndal, SO 1, var det få fugler og lav tetthet. Lokalitetene i Sokndal, spesielt 1 og 3, var preget av relativt åpen bjørkeskog med fastmark. Lokalitet 2 var trolig for liten til å huse hekkende fugler. Det var overveiende jevn artsfordeling på lokalitetene i Rogaland, med få individer pr. art, men relativt mange arter. Dette indikerer overveiende høy diversitet.

Tabell 4.2. Oversikt over registrerte arter og territorier i Rogaland våren 2025. GJ står for Gjesdal.

Arter	GJ	Sandnes								Sokndal			TOT
	GJ 1	SA 1	SA 3	SA 4	SA 2	SA 5	SA 6	SA 7	SA 8	SO 1	SO 2	SO 3	
Munk	1				1		1		1	1			5
Bokfink	1	1				1	1			1			5
Gjerdsmett	1	1					1	1	1				5
Gransanger			1		1	1			1				4
Sivsanger		1			1	1				(1)			3 (4)
Løvsanger	1			1			1						3
Rødstrupe	1						1		1				3
Jernspurv						1				1			2
Ringdue	1						1			1			3
Kråke		2											2
Svarttrost		1							1				2
Rødvingetrost						2							2
Båmeis						1							1
Sivspurv						1							1
Gråtrost							1						1
Sv.hv. fluesnapper					1								1
Fuglekonge	1												1
Stær		1											1
Hagesanger		1				1							1
Vintererle	1												1
Territorielle arter (n)	8	7	1	1	4	8	7	1	5	4 (1)	-	-	20 (+1)
Territorielle par (n)	8	7	1	1	4	8	7	1	5	4 (5)	-	-	46 (+1)
Totalt ind. (n)	9	8	1	1	4	9	7	1	5	4 (5)	-	-	48 (+1)
Territorielle arter/dekar	2,8	0,7	1	0,7	1,0	3,5	1,8	0,3	1,2	0,3	-	-	0,4
Territorielle par/dekar	2,8	0,7	1	0,7	1,0	3,5	1,8	0,3	1,2	0,3 (5)	-	-	0,9
Territorielle par/km ²	2800	700	1000	700	1000	3500	1800	300	1200	300	-	.	900

4.3 Agder fylke

Tabell 4.3 gir en oversikt over resultatene av hekkefuglkartleggingene på de elleve lokalitetene i Kristiansand kommune, Agder fylke. Kartleggingen ble gjennomført morgenen den 20. mai. 2025.

Totalt 13 arter og 37 territorielle par ble registrert under kartleggingen. Dette gir et snitt på 0,3 territorielle arter og 0,9 territorielle par pr. dekar. Ingen lokaliteter fremheves seg med spesielt stort artsmangfold eller tetthet, men Tjomsevatnet S1 rangerer høyest på begge parameter. Med et lite areal, som denne lokaliteten, vil tettheten av arter og par gjerne bli høy dersom noen få fugler blir sett innenfor området.

På en lokalitetene, K 1, ble det ikke registrert noen fugler. Dette var en liten lokalitet med et åpent skogsbilde uten busksjikt.

Tabell 4.3. Oversikt over registrerte arter og territorier innenfor lokalitetene i Kristiansand kommune våren 2025.

Arter	K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	TOT
Svarttrost				1	1		1	2		2		7
Munk								2	3	1		6
Rødstrupe				1				1		2	1	5
Bokfink						1	1		1		1	4
Hagesanger		1	1								1	3
Bøksanger				1						1		2
Gjerdesmett				1				1				2
Kjøttmeis						1		1				2
Måltrost						1	1					2
Ringdue			1									1
Vintererle			1									1
Blåmeis			1			1						1
Gråtrost									1			1
Territorielle arter (n)	0	1	5	3	1	4	3	5	3	4	3	13
Territorielle par (n)	0	1	5	3	1	4	3	7	5	6	3	37
Totalt ind. (n)	0	1	5	3	4	4	3	7	5	6	3	40
Territorielle arter/dekar	0	0,2	1,4	1,2	0,8	3,1	1,4	0,7	0,4	0,6	1,3	0,3
Territorielle par/dekar	0	0,2	1,4	1,2	0,8	3,1	1,4	1,0	0,6	0,9	1,3	0,9
Territorielle par/km ²	0	200	1400	1200	800	3100	1400	1000	600	900	1300	900

Figur 4.1. To syngende boksangere ble registrert i Agder. Arten ble ikke registrert i andre områder.

4.4 Vestfold fylke

Tabell 4.4 gir en oversikt over resultatene av hekkefuglkartleggingene på de tre lokalitetene som ble kartlagt i Holmestrand kommune, Vestfold fylke. Kartleggingen ble gjennomført morgenen den 22. mai. 2025.

Totalt 18 arter og 53 territorielle par ble registrert under kartleggingen. Dette gir et snitt på 0,4 territorielle arter og 1,1 territorielle par pr. dekar. Dette er det høyeste snittet for par/dekar av de fire undersøkte fylkene.

Ravinelokaliteten H1 hadde noe lavere tettheter enn H2 og H3, som begge ligger i tilknytning til Kopstadelva. På alle lokaliteter ble det registrert 10 – 12 arter. 1 territorielle arter og mellom 17 og 19 territorielle par. Da H1 har et betydelig areal, enn de andre to lokalitetene, blir automatisk tettheten av arter og par lavere her.

Rødlistearten gulspurv (VU) ble registrert syngende på lokalitet H3. Dette er den eneste trua rødlistede arten som ble observert under hekkefuglkartleggingene i flomskogsmarkene våren 2025. På denne lokaliteten fremheves ellers en høy tetthet av hagesanger. Ved siden av hagesanger, var bokfink den vanligste arten samlet sett på de tre lokalitetene.

Tabell 4.4 Oversikt over registrerte arter og territorier innenfor lokalitetene i Holmestrand kommune våren 2025.

Arter	H 1	H 2	H 3	Totalt
Bokfink	3	2	3	8
Hagesanger		2	5	7
Rødvingetrost	2 (+1)	2 (+1)	2 (+1)	6 (+2)
Gransanger	3	1	2	6
Munk	1	2	2	5
Svarttrost	2	2	1	5
Måltrost	3	1		4
Kjøttmeis		1 (+1)	1	2 (+1)
Gråtrost	1	1	1 (+1)	3 (+1)
Linerle			1	1
Grønnsisik	1			1
Blåmeis		1		1
Sivspurv		1		1
Fuglekonge	1			1
Strandsnipe		1		1
Gjerdsmett	1			1
Gulspurv (VU)			1	1
Territorielle arter (n)	10	12	10	17
Territorielle par (n)	18	17	19	54
Totalt ind. (n)	19	19	21	59
Territorielle arter/dekar	0,4	1,0	1	0,4
Territorielle par/dekar	0,7	1,4	1,9	1,1
Territorielle par/km2	700	1400	1900	1100

Figur 4.2. Den trua arten gulspurv (VU) ble kun registrert i Vestfold, på lokalitet H 3.

4.5 Østfold fylke

Tabell 4.5 gir en oversikt over resultatene av hekkefuglkartleggingene på de fire lokalitetene som ble kartlagt i Trøgstad kommune, Østfold fylke. Kartleggingen ble gjennomført morgenen den 21. mai, 2025.

Totalt 14 arter og 35 territorielle par ble registrert under kartleggingen. Dette gir et snitt på 0,3 territorielle arter og 0,8 territorielle par pr. dekar, noe som gir det laveste snittet for arter og par for de fire undersøkte fylkene.

Ingen av de fire lokalitetene fremhever seg med spesielt arts mangfold eller tettheter. De ble registrert langt flere arter i de to ravineområdene T 3 og T 4 enn i lokalitetene T1 og T2. Sett i sammenheng med størrelsen på lokalitetene, er imidlertid både tetthet av arter og territorielle par relativt likt i alle de fire områdene.

Ingen av artene fremhevet seg med spesielt høye tettheter. Munk og gjerdsmett var de tallrikeste artene, med hhv 6 og 5 territorielle par samlet sett. Dernest fulgte vanlige arter som bokfink og svarttrost med fire hver.

Tabell 4.5. Oversikt over registrerte arter og territorier innenfor lokalitetene i Trøgstad kommune våren 2025.

Arter	T 1	T 2	T 3	T 4	TOT
Munk	1	1	1	3	6
Gjerdsmett	1		1	3	5
Svarttrost			2 (+ 1)	2	4 (+1)
Bokfink			3	1	4
Kjøttmeis			2	1	3
Rødvingetrost			1	2	3
Måltrost			2		2
Løvsanger	1	1			2
Blåmeis	1				1
Spettmeis			1		1
Rødstrupe				1	1
Gransanger			1		1
Tornsanger		1			1
Dompap				1	1
Territorielle arter (n)	4	3	9	8	14
Territorielle par. (n)	4	3	14 (+1)	14	35
Totalt ind. (n)	4	3	15	14	36
Territorielle arter/dekar	0,9	0,7	0,6	0,5	0,3
Territorielle par/dekar	0,9	0,7	0,9	0,8	0,8
Territorielle par/km ²	900	700	900	800	800

5 DISKUSJON

Hekkefuglundersøkelsen i 30 utvalgte lokaliteter for fuktmarksskog i Rogaland, Agder, Vestfold og Østfold gav ingen spesielle funn av fugler. Artsutvalget vurderes å være representativt for distriktet i alle undersøkte områder. Kun én trua rødlisteart (gulspurv) ble registrert under feltdagene.

Generelt sett var mange av lokalitetene for små av størrelse til å få et godt bilde av fuglelivet i fuktskogsmarker. Ravinehabitatene var stort sett svært smale, og dette gjør det vanskelig å identifisere habitatets eksklusive verdi for fuglene. Dette betyr at omgivelsene trolig er viktige for de fuglene som er knyttet til dem, da territoriene like godt kan inkludere majoritetsarealer som ikke er fuktmarksskog.

Metodikken som ble benyttet for kartleggingen var en løs og ustrukturert form for revirkartering (se f.eks. Statens naturvårdverk 1978). Revirkartering betyr altså revirkartlegging. Dette betyr at resultatene ikke fullt ut kan sammenlignes med en hekkefuglundersøkelse etter sistnevnte metode. Denne krever at lokaliteten følges opp flere ganger i hekkesesongen, for å fange opp

alle artenes mest aktive perioder. Arter som har sin mest aktive sangperiode i april, f.eks. flere av trostene, vil normalt bli underrepresentert med én kartlegging i mai. Dette gjelder til dels også meiser, bokfink og rødstrupe. Dette er alle tidlig ankomne sangfugler på hekkeplassene i norske skoger. Videre skal en ved revirkartering av fugler benytte prøveflater, der det registreres revirhevdende individer ved hvert besøk (Naturvårdsverket 1978, Svensson 1975). Gjennom flere besøk i hekkeperioden, identifiseres territoriene for de ulike artene.

Kartleggingen av hekkende fugler i lokalitetene for fuktmarksskog ble gjennomført etter en pseudovitenskapelig metode grunnet budsjettets begrensninger. Dette betyr ikke at undersøkelsen ikke reflekterer fuglefaunaen knyttet til lokalitetene. Det er grunn til å tro at undersøkelsene er relativt representative hva gjelder både arter og tetthet, men at seint ankomne arter kan være relativt overrepresentert i materialet. Det er også mulig at noen av de territorielle individene som ble registrert har en marginal del av territoriet innenfor området. Motsatt vil det kunne være individer som ble registrert utenfor lokalitetene der deler av territoriet ligger innenfor områdene. Gjennom å følge metodikken for revirkartering, vil slike forhold kunne bli bedre avklart.

Med grunnlag i det totale observasjonsmaterialet, er det ikke noe som tilsier at fuktskogsmarkene i utvalget fremhever seg med et spesielt artsmangfold. Alle registrerte arter finnes som hekkefugler i en rekke habitater og NiN kategorier. Da utvalget av lokaliteter er lite i forhold til alle fuktskogsmarkene som er registrert, er det vanskelig å si om de er representative for naturtypen eller ikke. Ved at utvalget har et stort geografisk spenn, er det sannsynlig at mange av artene som er knyttet til flomskogsmark er inkludert. Det er likevel påfallende at ingen spetter ble registrert, og at en art som gulsanger mangler i materialet. Sistnevnte er forventet å finnes i flere lokaliteter med fuktskogsmark, spesielt der salix-kratt inngår langs elvebredder. I stedet var det hagesanger som inngikk på slike lokaliteter.

Arter som jerpe og spurvehauk er ellers kjent fra trange ravinedaler der gran inngår (egne erfaringer). Slike lokaliteter ble kartlagt både i Østfold og i Vestfold, men ingen av artene ble registrert.

Tettheten av territorielle par (les syngende hanner) var overveiende bra på flere av lokalitetene. Det er likevel skogshabitater som kan huse høyere tettheter og større artsmangfold av hekkende fugler i Norge enn det som her ble registrert (egne erfaringer). Dette er imidlertid gjerne lokaliteter med større mosaikk og med innslag av flere NiN-kategorier. Flomskogsmarkene er pr. definisjon kun én NiN naturtype, og dette gir kanskje begrensninger på artsutvalget. Ideelt skulle derfor en kartlegging av denne NiN naturtypen også ha inkludert tilgrensende områder med en utvalgsbuffer. På denne måten vil en kunne få helhetlige verdien av områdene der denne NiN lokaliteten inngår.

Dersom det er aktuelt med videre hekkefuglundersøkelser av flomskogsmarker i Norge, bør det inkluderes lokaliteter fra Midt-Norge og Nord-Norge. Det bør også konsekvent kartlegges buffersonen til lokalitetene, spesielt dersom flomskogsmarkene har begrenset størrelse. Store områder med flomskogsmark bør prioriteres, dersom slike finnes.

6 REFERANSER

Naturvårdverket 1978. *Biologiska inventeringsnormer. Fåglar. Råd och riktlinjer 1978: 1. Kapitel 13*. Statens naturvårdsverk, Solna.

Svensson, S. 1975. *Handledning för Svenska häckfågeltaxeringen med beskrivningar av Revirkarteringsmetoden och Punkttaxeringsmetoden*. Lunds universitet, Lund.

7 VEDLEGG - FOTO

ROGALAND

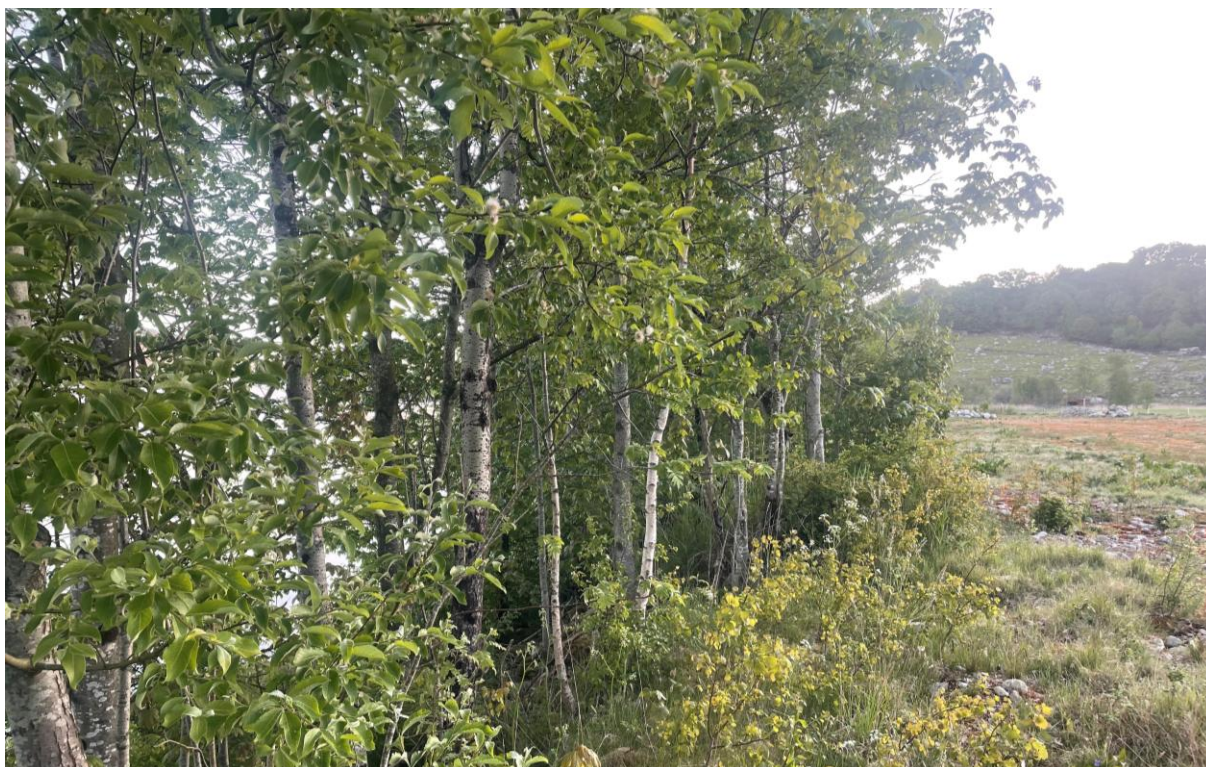
SA 1. Foto: Bjarne Oddane ©

SA 2. Foto: Bjarne Oddane ©

SA 3. Foto: Bjarne Oddane ©

SA 4. Foto: Bjarne Oddane ©

SA 5. Foto: Bjarne Oddane ©

SA 6. Foto: Bjarne Oddane ©

SA 7. Foto: Bjarne Oddane ©

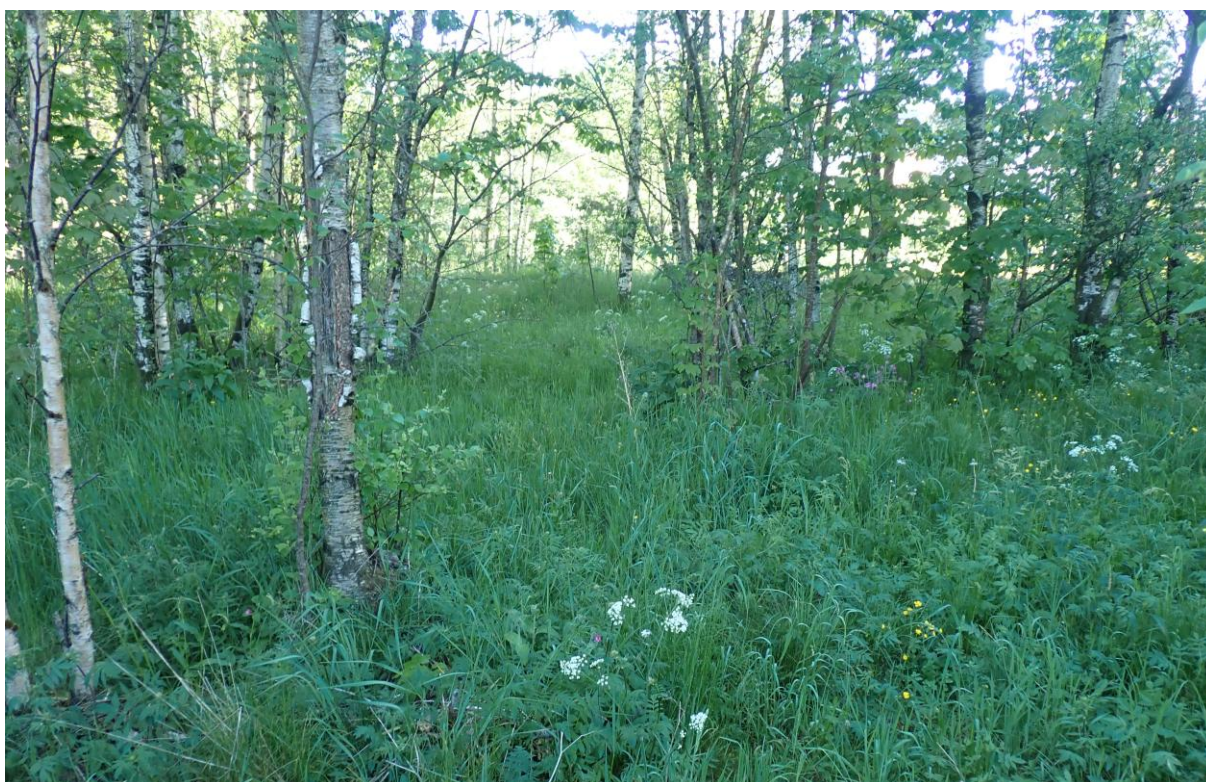
SA 8. Foto: Bjarne Oddane ©

SO 1. Foto: Toralf Tysse©

SO 2. Foto: Toralf Tysse©

SO 3. Foto: Toralf Tysse©

AGDER

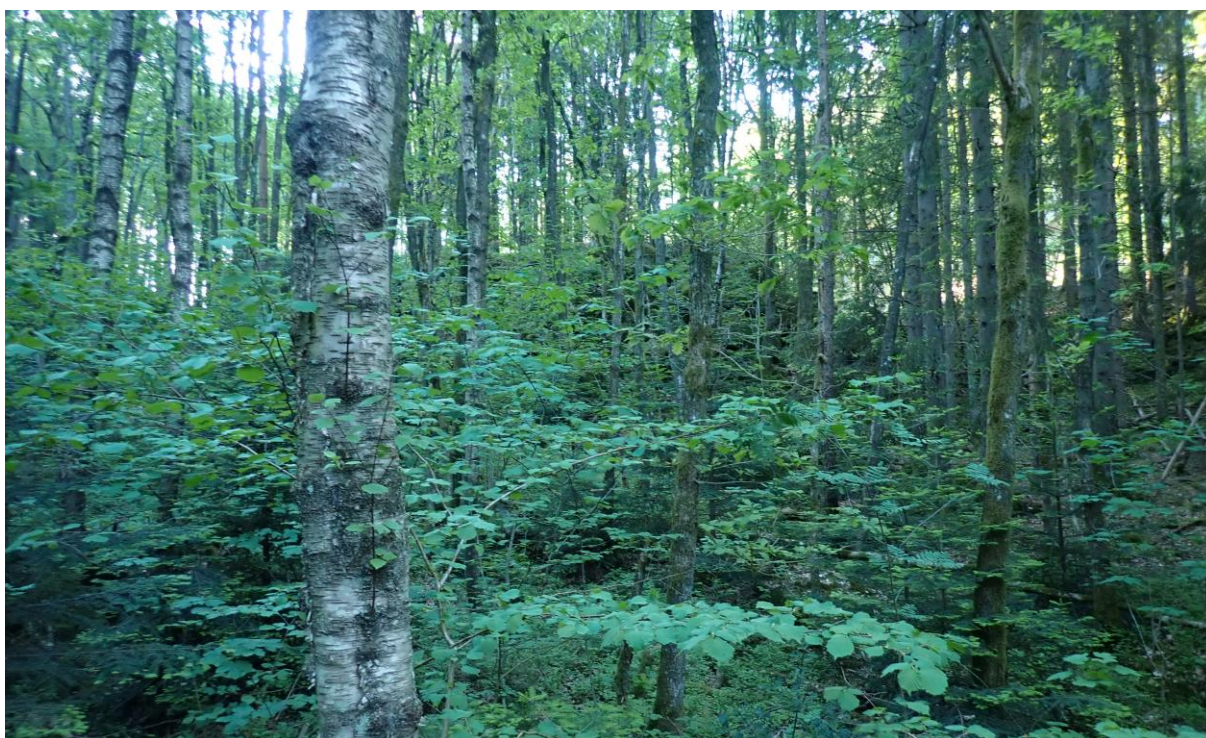
K 1. Lokaliteten grenser til vannet. Foto: Toralf Tysse ©

K 2. Lokaliteten grenser til vannet. Foto: Toralf Tysse ©

K 3. Lokalteten grenser til bekk og elv. Foto: Toralf Tysse ©

K 4. Lokalteten preges av fuktig mark og rettstamma trær. Foto: Toralf Tysse ©

K 5. En bekk renner gjennom lokaliteten. Foto: Toralf Tysse ©

K 6. Lokaliteten grenser til Tjomsevatnet. Foto: Toralf Tysse ©

K 7. Beverspor. Foto: Toralf Tysse ©

K 8. Lokalteten ligger ved turvei. Foto: Toralf Tysse ©

K 9. Lokaliteten ligger langs samme bekke drag som K 8. Foto: Toralf Tysse ©

K 10. En bekk renner gjennom lokaliteten, som grenser til turvei. Foto: Toralf Tysse ©

K 11. Lokalteten ligger i tilknytning til Kvernbekken. Foto: Toralf Tysse ©

VESTFOLD

H 1. En bekk, omkranset av gråorskog, renner gjennom lokaliteten. Foto: Toralf Tysse ©

H 2 og H 3. Lokalitetene ligger på hver side av Kopstadelva. Foto: Toralf Tysse ©.

ØSTFOLD

T 1. Lokalteten ligger helt i sørøstenden av innsjøen Øyeren, ved en innløpselv. Foto: Toralf Tysse ©.

T 2. Lokaliteten ligger på motsatt siden av elva i forhold til T 1. Foto: Toralf Tysse ©.

T 3. Bunnen av bekkeravinen. Foto: Toralf Tysse ©.

T 4. Bregnen strutseving preger bunnen av ravinen. Foto: Toralf Tysse ©.